

pro zmeškání, kterému bylo odporováno jen z důvodu zmatečnosti podle § 28 č. 4 zák. č. 131/31 a § 477 č. 4 c. ř. s., lze si stěžovati rekurssem podle § 36 zák. č. 131/31 a § 519 č. 1 c. ř. s. (668).

446. Zrušil-li odvolací soud z příčiny podaného odvolání rozsudek i předcházející řízení pro věcnou nepřislušnost a žalobu odmítl, jest jeho rozhodnutí podle § 36 zák. o prac. soudech konečné a další opravný prostředek nepřipustný (930).

447. Do usnesení odvolacího soudu (ve sporech pracovních), jímž byl zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením, počínajíc doručením žaloby, ježto podle názoru odvolacího soudu byla doručena neprávem žalovanému a prvnímu soudu bez výhrady pravomoci bylo nařízeno, by zahájil jednání s pravým žalovaným, není přípustným rekurs, a to ani toho, komu byla žaloba neprávem doručena (950).

448. Rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jímž byl zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, je posuzováno podle §§ 419 c. ř. s., nikoli podle § 519 c. ř. s. (649).

2. Formální náležitosti rekursu.

449. Ve věcech pracovního soudnictví nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem (949).

VI. Mimořádné opravné prostředky.

1. Žaloba o zmatečnost.

450. Nebyla-li žaloba o zmatečnost vznesena u pracovního soudu, který v původním sporu rozhodl o věci v první stolici, nýbrž u soudu odvolacího, jest opravný prostředek podati u pracovního soudu jako soudu první stolice. Odvolací soud měl opravný prostředek, byl-li podán u něho jako u soudu vyšší stolice, odstoupiti soudu první stolice. Jde o zmatečnost podle § 477, čís. 2 c. ř. s., rozhodoval-li samosoudce o žalobě pro zmatečnost, podané u odvolacího soudu ve věcech pracovních (834).

VII. Přechodná ustanovení.

1. Zrušovací klausule.

451. Nařízení ministra pro Slov. čís. 64/20, 75/20 a 3/23 byla do dne 1. ledna 1932, t. j. do dne počátku účinnosti zákona o pracovních soudech č. 131/31 Sb. normami platnými (585, 711).

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Závodní výbory

§ 5. 1193.

I. Závodní výbor nemůže žádati, aby mu předložen byl opis účetní závěrky sestavené zvlášť pro závod, na nějž se vztahuje působnost dotčeného závodního výboru, nýbrž, aby mu byla předložena účetní závěrka podniku.

II. Podnikem jest v § 5 zák. o záv. výborech míněn hospodářský celek, který sice může sestávat pouze z jediného závodu po rozumu § 1, ale může také zaujímat více takových závodů spjatých předmětem podnikání a osobou podnikatele, ve vyšší hospodářský celek. Nález nejv. spr. soudu z 18. XII. 1935, čís. 20.390/35.*)

*) Srovnej k tomu »Předložení účetní závěrky závodního výboru« v rubr. »Poznámky«.

2. Časové meze.

a) Spory zahájené před účinností zákona o pracovních soudech.

452. Byl-li spor zahájen u řádného soudu dříve, než nabyl účinnosti zákon o soudech pracovních, nebyl pracovní soud oprávněn projednávat věc, třebaže byla u řádného soudu ponechána v klidu a třebaže strany souhlasně navrhly, by věc byla postoupena pracovnímu soudu. Projednal-li pracovní soud přes to věc, jde o zmatek podle § 28, čís. 3 zák. o pracovních soudech, třebaže hodnota sporu byla vyšší než 300 Kč (828).

b) Spory zahájené v době mezi 1. lednem a 1. zářím 1932.

453. Byl-li pracovní spor zahájen v době od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 u okresního soudu, nezměnila na založené již výlučné příslušnosti okresního soudu nic okolnost, že za řízení v první stolici byl pro obvod tohoto okresního soudu zřízen a započal činnost pracovní soud. Postoupil-li okresní soud přes to věc pracovnímu soudu, aniž bylo vydáno pravoplatné rozhodnutí, že pro spor jest věcně příslušný pracovní soud, jest jednání před pracovním soudem (před odvolacím soudem ve sporech pracovních) zmatečným podle § 28, čís. 3 zák. o prac. soudech. Lhostejno, že strany nečinily námitek proti postoupení sporu pracovnímu soudu a že před ním ve hlavní věci projednávaly (954).

c) Spory zahájené v době mezi zřízením a aktivováním pracovního soudu.

454. Spory podle §§ 1 a 2 zák. č. 131/1931 náležejí k věcné příslušnosti okresního soudu, o jehož místní příslušnosti platí § 3, i tehdy, jde-li o okresní soud, pro jehož obvod byl pracovní soud (oddělení okresního soudu pro pracovní spory) zřízen, avšak jehož činnost dosud podle vyhlášky ministra spravedlnosti vydané podle § 4, odst 2 vl. nař. č. 180/31 zahájena nebyla (992).

455. Pracovní spory, zahájené v době před zahájením činnosti prac. soudu (pracovního oddělení) u řádného soudu, nelze po aktivování pracovního soudu tomuto postoupiti (992).

VIII. Exekuce.

456. Podle rozsudků pracovních soudů lze vésti exekuci zajišťovací (846).

457. Exekuci podle rozsudků pracovních soudů nepovoluje soud pracovní, nýbrž soud příslušný podle předpisů exekučního řádu (846).

Nálezem ze dne 8. března 1934, čís. S-1674/33/6 byl stěžovatel dr. J. O. v P. odsouzen k peněžitě pokutě 500 Kč a v případě nedobytnosti k vězení na dobu 1 dne a 12 hod. pro přestupek § 29 zák. ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 Sb. z. a n., jehož podle nálezu dopustil se tím, že nepředložil závodnímu výboru firmy Mezinárodní společnosti lůžkových vozů a expresních vlaků evropských opis účetní závěrky podniku za rok 1932, ač podle ustanovení § 5 cit. zákona byl k tomu povinen.

Stěžovatel podal proti tomuto nálezu odvolání, v němž vytýkal, že vyhověl předpisu § 5 zák. o záv. výborech tím, že předložil závodnímu výboru účetní závěrku za rok 1932 týkající se celého podniku Mezinárodní společnosti lůžkových vozů a expresních vlaků akciové společnosti v Bruselu a že účetní závěrku, týkající se reprezentace tohoto podniku pro Československo, nebyl povinen předložiti, ježto reprezentace ta ne-

ní samostatným podnikem, nýbrž pouze části podniku rozprostírajícího se na území několika evropských států, která samostatně nebilancuje a ani bilancovati nemůže, neboť podnik uvedené společnosti je organickým celkem, ve kterém nelze provoz v tom kterém státu odloučiti od provozu v ostatních státech a nelze proto pro jednotlivá státní území sestavovati samostatné bilance, které by odpovídaly požadavkům řádného účetnictví.

Naríkaným rozhodnutím ze dne 10. dubna 1934, čís. 3698 ai 1934 odd. 16**) nevyhověl zemský úřad odvolání stěžovatele z důvodů rozhodnutí první stolice, k nimž mimo jiné ještě dodal, že skutečnost, že stěžovatel předložil závodnímu výboru francouzsky psanou bilanci a účet příjmu a ztráty, týkající se celého evropského provozu jmenované společnosti, nelze považovati za splnění výše uvedené povinnosti, protože za samostatný závod v daném případě možno považovati pouze onu část celého podniku uvedené společnosti, pro niž byl zřízen zmíněný závodní výbor, tedy pouze »československou divisi podniku«. To vyplývá z ustanovení § 1 cit. zákona, podle něhož závodní výbor zřizuje se pro každý samostatný závod výdělečně činný. V daném případě nebyl stěžující si závodní výbor zřízen pro celý podnik, nýbrž pro jeho československou část a bylo proto povinností stěžovatele předložiti závodnímu výboru doklady v § 5 cit. zák. uvedené této části se týkající. Poněvadž stěžovatel tak neučinil, byl podle naríkaného rozhodnutí právem potrestán.

O stížnosti dr. J. O., podané do rozhodnutí zemského úřadu, uvažoval nejvyšší správní soud takto:

Naríkané rozhodnutí založeno je na nesprávném názoru, že stěžovatel byl jako tuzemský zástupce svrchu uvedené společnosti po rozumu § 5 zák. o záv. výborech povinen předložiti závodnímu výboru účetní závěrku sestavenou zvlášť pro československou část celkového podniku uvedené společnosti, poněvadž část tuto dlužno pokládati za samostatný závod ve smyslu § 1 zák. o záv. výborech, pro niž jedině závodní výbor dožadující se předložení účetní závěrky byl zřízen.

Náhled ten není ve shodě se zákonem. Předpis § 5 zák. o závodních výborech nestanoví, že závodní výbor může žádati, aby mu každoročně byl předložen opis účetní závěrky sestavené zvlášť pro závod, na nějž vztahuje se působnost dotčeného závodního výboru, nýbrž dává závodnímu výboru právo, aby žádal za předložení účetní závěrky podniku. Podnikem míněn jest na tomto místě zákona hospodářský celek, který sice může sestávati pouze z jediného závodu po rozumu § 1, zákona o závodních výborech, může také ale zaujímati více takových závodů spjatých předmětem podnikání a osobou podnikatele, ve vyšší hospodářský celek. Celek takový má na zřeteli odst. 2. § 1 zák. o záv. výborech, když mluví o jiných hospodářských jednotkách téhož podnikatele a rovněž § 9, když stanoví, jak je postupovati, když v témže podniku zříditi je dva nebo více závodních výborů, což, nehledíc k případu odst. 1 nastává tehdy, když v dotčeném podniku je sdruženo více závodů, které samy o sobě sice jsou samostatnými závody po rozumu § 1 zák. o záv. výborech, ale teprve dohromady tvoří určitý podnik.

Že v § 5 slovem »podnik« míněn jest onen vyšší hospodářský celek a nikoliv každý jednotlivý

závod, plyne jasně z ustanovení § 1 odst. 2. zákona, který nařizuje za určitých předpokladů zřízení závodního výboru i v takových závodech, které samostatně neúčtují, a které tudíž nemohly by ani předložiti závodnímu výboru úřední závěrku výlučně jen jich se týkající.

Je-li tomu tak, pak ovšem mohl by závodní výbor právem dožadovati se předložení zvláštní účetní závěrky pro československou reprezentaci svrchu uvedené akciové společnosti jen tehdy, kdyby zařízení, jež tato reprezentace zastupuje, bylo samo pro sebe samostatným podnikem. To ale stížnost popírá, uvádějíc, že zařízení ono je pouhou částí podniku rozprostírajícího se na více států a tvořícího organický celek, od něhož nelze odtrhnouti československou část jeho. Žalovaný úřad vycházejc z mylného právního názoru, že podnikatel je povinen předložiti závodnímu výboru účetní závěrku sestavenou zvlášť pro každý jednotlivý celek, na nějž vztahuje se působnost žádajícího závodního výboru, a domnívajc se, že zařízení v Československé republice, jež zastupuje stěžovatel, je samo pro sebe takovým samostatným závodem (stranou zůstává otázka, zda i v tom má pravdu), uznal, že stěžovatel byl povinen předložiti účetní závěrku závodnímu výboru, sestavenou pouze pro tuzemská zařízení uvedené společnosti, aniž zabýval se jedině rozhodnou otázkou, jsou-li tato zařízení sama pro sebe samostatným podnikem či pouhou součástí podniku, který tvoří organický celek a nedá se rozložiti na jednotlivé podnikové složky.

Poněvadž tato vada naríkaného rozhodnutí způsobena byla mylným právním názorem žalovaného úřadu, bylo naríkané rozhodnutí zrušiti podle § 7 zákona o správním soudě.

§ 11.

1194.

I. Zástupce kandidátní listiny je prostředníkem mezi těmi, kdož listinu podávají, a volebním výborem, a je omezen jedině na úkoly přikázané mu výslovně volebním řádem.

II. Zástupce kandidátní listiny nemůže sám z vlastní iniciativy bez podnětu z volebního výboru činiti o podané kandidátní listině nějaké dispoice, zejména nemůže vůbec kandidátní listinu sám svým projevem odvolati, což se může státi jedině podáním podepsaným všemi navrhovateli.

III. Podaná kandidátní listina může býti vydána zmocněnci návrhu jedině z iniciativy volebního výboru za tím účelem, aby v listině byly provedeny formální vady (ve sm. § 10 vol. řádu). Nál. nejv. spr. soudu z 11. XI. 1935 č. 20.154/35.

Stížnost dnešních stěžovatelů proti výsledku volby do zřízeného závodního výboru firmy Kablo v Kladně byla naríkaným nálezením rozhodčí komise podle zákona o závodních výborech v Kladně z 12. září 1932 zamítnuta.

Stěžovatelé vytýkají ve stížnosti podané k nejvyššímu správnímu soudu tomuto rozhodnutí vadnost řízení a nezákonnost, kterou spatřují v tom, že rozhodčí komise neprohlásila vykonanou volbu za neplatnou, ač nebyla volebním výborem připuštěna kandidátní listina Obce průmyslového úřednictva a dělnictva, kterážto okolnost mohla míti vliv na výsledek volby, když z zvolené do závodního výboru byli prohlášeni kandidáti druhé kandidátní listiny, jež jediná byla připuštěna.

Pokud stížnost v jednotlivostech namítá především, že předseda volebního výboru tím, že

**) Bylo uveřejněno v tomto časopise na str. 76, roč. XIII./1934.

sám škrtl na zmíněné kandidátní listině podpis voliče, který mu ohlásil odvolání svého podpisu, porušil zákonný předpis § 10 nařízení č. 2/1922 Sb., přehlíží, že naříkané rozhodnutí, ač ve své skutkové části se o této okolnosti zmiňuje, se po právní stránce s ní vůbec nezabývá a odůvodňuje svůj výrok jinými právními důvody. Že by pak pro tuto skutečnost, že totiž žalovaný úřad k uvedené okolnosti nepřihlédl, bylo naříkané rozhodnutí stíženo procesní vadou, stížnost v žádném směru nenamítá.

Jinak zahrocuje se vývody stížnosti v jedinou námitku, formulovanou tak, že naříkané rozhodnutí je vadné i nezákonné, jestliže vykonanou volbu do závodního výboru nezrušilo, ačkoliv předseda volebního výboru vydal zmocněnci volební skupiny na jeho žádost kandidátní listinu, neurčiv mu zároveň lhůtu k opravě, jak to předpisuje § 10 nař. č. 2/1922 Sb. Zastává tudíž stížnost stanovisko, že v průběhu volebního řízení při volbách do závodního výboru může volební výbor vydati zmocněnci volební skupiny předloženou kandidátní listinu jediné tenkrát, uloží-li mu zároveň provedení některé opravy a určí-li mu k tomu příslušnou lhůtu. Naproti tomu naříkané rozhodnutí je založeno na opačném právním názoru, vyjádřeném tak, že zmocněnec volební skupiny může si i poté, kdy kandidátní listina byla předsedou volebního výboru uznána za způsobilou k jednání ve volebním výboru, vyžádati listinu zpět, znemožňuje tím však volebnímu výboru o listině jednat, což se rovná zpětvzetí kandidátní listiny, při čemž jsou důvody vyžádání kandidátní listiny lhostejné.

Soud musel dáti za pravdu stanovisku, zastávajícímu stížnosti.

Postup při volbě do závodního výboru upraven je volebním řádem, který je pod článkem II. zařazen do nařízení č. 2/1922 Sb., jímž proveden byl zákon o závodních výborech č. 330/1921 Sb. Podle § 9 cit. nařízení musí skupiny volební, které chtějí navrhnout kandidáty, své návrhy odevzdati předsedovi volebního výboru do deseti dnů po vyhlášení volby. Z osob, které kandidátní listinu podepsaly, má být označena jedna jako zástupce návrhu. Opomene-li se toto označení, ustanoví zástupce návrhu volební výbor. Funkce tohoto zástupce kandidátní listiny je nařízením č. 2/1922 Sb. normována v § 10. Lze ji stručně definovat tak, že zástupce kandidátní listiny je prostředníkem mezi těmi, kdož listinu podávají, a volebním výborem. Nedostatky, jež volební výbor v kandidátní listině shledá, oznamuje zástupci návrhu. Podstata činnosti zástupce návrhu vyčerpává se v tom, že přijímá sdělení volebního výboru, jež se týkají kandidátní listiny, jím zastupované. Nelze však ze žádného ustanovení volebního řádu dojít k úsudku, že by zástupce návrhu mohl sám z vlastní iniciativy bez podnětu z volebního výboru činit o podané kandidátní listině nějaké dispoice. Vyzve-li ovšem volební výbor zástupce návrhu k opravě vad kandidátní listiny s určením příslušné lhůty, je další osud návrhu arci v rukou zástupce listiny, to však jen proto, že volební řád výslovně tak stanoví. Z úkolů, které volební řád zástupci návrhu přiděluje, nelze však nijak usouditi, že by zástupce návrhu mohl volně podle své úvahy o podané kandidátní listině rozhodovati. Naopak nasvědčuje § 12, odst. 1 cit. nař. č. 2/1922 Sb. zřetelně tomu, že zmocněnec návrhu zejména nemůže vůbec kandidátní listinu sám svým projevem odvolati, neboť se tak může státi přirozeně jen do té doby, nežli bude kandidátní listina vyložena nebo vyvěšena — jediné podáním podepsaným všemi navrhovateli. Tento předpis

nemá obdoby v zákoně o řádu volení do obcí č. 75/1919 Sb., který jinak nepochybně sloužil volebnímu řádu do závodních výborů za vzor. Je jím pozitivně stanoveno, že osud podané kandidátní listiny není zcela v rukou zmocněnce návrhu, který je tudíž omezen jediné na úkony, výslovně mu volebním řádem přikázané.

V daném případě je mezi stranami nesporné, že kandidátní listina, o kterou jde, byla po opravě vady, již předseda volebního výboru uložil zmocněnci do určité lhůty odstraniti, předsedou volebního výboru odevzdána a jím přijata. Stejně je nesporné, že zmocněnec kandidátní listiny vyžádal si listinu poté od předsedy volebního výboru zpět a že listina byla mu také vydána. Než — jak bylo shora dovozeno — vydání podané kandidátní listiny zmocněnci může se podle volebního řádu státi jediné z iniciativy volebního výboru za tím účelem, aby v listině provedeny byly určité opravy. Byla-li proto kandidátní listina vydána zmocněnci na jeho žádost bez potřeby opraviti vadu listiny, byl předpis volebního řádu porušen. To platí tím spíše, jestliže vydání listiny zmocněnci je pokládáno za odvolání návrhu, což se může státi jediné podáním podepsaným všemi navrhovateli. Opačný názor projevovaný v naříkaném rozhodnutí není podle toho, co bylo uvedeno, správný. Ježto pak nepochybně za daného stavu věci, když pro volbu závodního výboru zůstala pouze jediná kandidátní listina za platnou uznána, mohlo zmíněné porušení §§ 10 a 12 volebního řádu míti podstatný vliv na výsledek volby, bylo povinností rozhodčí komise podle § 25 nař. č. 2/1922 Sb. prohlásiti vykonanou volbu za neplatnou. Neučinila-li tak rozhodčí komise, jest její rozhodnutí v rozporu se zákonem a bylo je proto nutno zrušiti podle § 7. zák. o s. s. pro nezákonnost.

§ 22.

1195.

I. Stalo-li se propuštění člena závodního výboru nebo zaměstnance déle než 3 roky v závodě pracujícího z práce z důvodu § 82 živn. řádu, nemůže rozhodčí komise odmítnouti stížnost závodního výboru pro nepřislušnost, ale je povinna prejudiciálně zjistiti, je-li důvod k propuštění podle § 82 ž. ř. dán a v kladném případě stížnost zamítnouti.

II. Na tom nic nemůže změnití fakt, že snad později mezi zaměstnavatelkou a propuštěným členem závodního výboru uzavřeno bylo narovnání. Nál. nejv. spr. soudu z 18. XII. 1935 č. 20391/35. Prejudikatura 7093/28, 7475/28, 7627/28, 8623/30, 9316/31.*)

*) Boh. A 7093 (nál. z 22. II. 1928, č. 1059): O kompetenci rozh. komise rozhodovati o stížnosti záv. výboru proti propuštění člena záv. výboru z práce.

Boh. A 7475 (nál. z 17. X. 1928, č. 27.757, v »Pracovním právu«, roč. VIII., str. 22): Je nezákonné, zamítne-li rozhodčí komise podle zák. o záv. výb. pro svoji nepřislušnost námitky záv. výboru proti propuštění dělníka ze závodu z toho důvodu, že propuštění se stalo pro déle trvající nemoc.

Boh. A 7627 (nál. z 12. XII. 1928, č. 33.501, v »Pracovním právu«, roč. VIII., str. 36): Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech je příslušna rozhodovati věcně o stížnosti záv. výboru, domáhající se toho, aby bylo uznáno, že správa závodu je povinna nebrániti členu záv. výb. ve výkonu funkce tím, že jej propustí z práce.

Boh. A 8623 (nál. z 21. V. 1930, č. 8316, v »Pracovním právu« č. 75): O pravomoci rozhodčí komise ve věcech propuštění zaměstnance.

Boh. A 9316 (nál. z 10. VI. 1931, č. 9143, v »Pracovním právu« č. 256): O mezích kompetence rozhodčí komise k rozhodování o návrzích záv. výboru na uznání, že propuštění dělníka, člena závodního výboru, z práce, bylo neoprávněné a že dělník má býti znovu přijat do práce a odškodněn za ušlý výdělek.

V daném případě je spor o příslušnost rozhodčí komise k rozhodování o stížnosti závodního výboru proti propuštění předsedy tohoto výboru z práce. Z obsahu podání závodního výboru není zcela bezpečně patrné, zda závodní výbor chtěl jím před rozhodčí komisí uplatnit nárok svého předsedy proti propuštění z práce podle § 3 lit. g) zák. o závodních výborech, či domoci se ochrany jeho proti propuštění podle § 22 téhož zákona.

Rozhodčí komise uvažovala o obou eventualitách a uznala, že není příslušná k rozhodnutí ani podle § 3 lit. g), ani podle § 22 odst. 2., poněvadž v obou případech je příslušnost její vyloučena z toho důvodu, poněvadž firma tvrdí, že propuštění stalo se pro jeden z důvodů uvedených v § 82 živn. řádu.

Nejvyšší správní soud měl již častěji příležitost prohlásiti tento náhled za nesprávný. Tak již v nálezu Boh. A 8623/30 vyslovil tento soud ohledně ochrany zaměstnanců podle § 3 lit. g), že je sice pravda, že jurisdikce o tom, zdali jest dán důvod k propuštění zaměstnance podle § 82 živn. ř., přísluší rádnému civilnímu soudu případně soudu pracovnímu, že však řízení před rozhodčí komisí podle § 3 lit. g) zák. o záv. výborech jest otázka, je-li dán důvod § 82 živn. ř. vylučující ochranu zaměstnanců podle § 3 lit. g) zák. o záv. výborech, otázkou prejudiciální, jejímž řešením nesmí se rozhodčí komise vyhýbatí poukazem na svoji nepřislušnost k jejímu řešení judikátnímu. Neboť jde o otázku meritorní, totiž o rozhodnutí o excepci uplatněné proti nároku vznesenému na základě ustanovení § 3 lit. g) zák. o závodních výborech. Na náhledu tom trvá nejvyšší správní soud i v tomto

případě a musil proto uznati, že rozhodčí komise byla povinna svrchu uvedenou otázku pro svou potřebu prejudiciálně si rozřešiti a nebyla oprávněna meritorní rozhodnutí o podání závodního výboru pro domnělou svoji nepřislušnost odpírati (srovn. též nález Boh. A 7093/28, 7475/28 a 9316/31 a j.).

Stejně je tomu i v příčině ochrany člena závodního výboru podle § 22 odst. 2. zák. o záv. výborech. Ani tu nesmí rozhodčí komise závodnímu výboru domáhajícímu se této ochrany odepřít své rozhodnutí o jeho stížnosti z té příčiny, že zaměstnavatel propustil dotčeného člena závodního výboru pro některý z důvodů uvedených v § 82 živn. řádu. Je-li tu otázka, nastal-li případ § 82 živn. řádu, vylučující ochranu člena závodního výboru proti propuštění z práce bez souhlasu rozhodčí komise podle § 22 odst. 2. zák. o záv. výborech otázkou merita, nikoliv otázkou příslušnosti rozhodčí komise, a musí proto rozhodčí komise o vzneseném na ni petitu, pohybuje-li se v rámci zákona o závodních výborech, rozhodnouti věcně (srovn. nález Boh. A 7627/28 a 9316/31).

Poněvadž rozhodčí komise věcně rozhodnutí odepřela, je usnesení její nezákonné a slušelo je proto zrušiti podle § 7 zák. o správ. soudě. Na tom nic nemůže změnití fakt, že snad později mezi zaměstnavatelkou a propuštěným členem závodního výboru uzavřeno bylo narovnání, neboť závodní výbor má nárok na to, aby žalovaný úřad o jeho stížnosti rozhodl věcně, a tento jeho nárok byl nařikáním nálezem, odpírajícím věcné rozhodnutí pro nepřislušnost komise, porušen.

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

Sociální pojištění

§ 2.

1196.

I. Dětní spolupracujícími v podniku (hospodářství) rodičů podle § 2, odst. 1., zák. o sociálním pojištění č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. jest rozuměti i děti zletilé. — II. Ustanovením tím nebyl změněn právní stav, jaký tu byl již za platnosti zák. č. 221/1924 Sb. (Nál. nejv. spr. soudu z 21. V. 1935, č. 15.815/35, Boh. A 11.928.)

§ 5.

1197.

K výkladu pojmu »zaměstnání vedlejší«. Nál. nejv. spr. soudu z 27. IV. 1935, č. 3438/33, Boh. A 11.874.

Otázkou, co sluší rozuměti zaměstnáním vedlejším s hlediska zák. o soc. pojištění, zabýval se nss. již v řadě svých nálezů a zastává v nich trvale stanovisko, že při řešení otázky, zda některá činnost je zaměstnáním vedlejším, jest v každém jednotlivém případě zkoumati, v jakém poměru jest činnost ta k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby, a jest pak rozhodno, zda s hlediska hospodářského nebo sociálního jeví se činnost, o niž tu jde, zaměstnáním podružným, t. j. takovým, jež nelze v konkrétním případě s hlediska právě vytčeného hodnotiti za životní postavení a základ existence té které osoby.

Podle tohoto výkladu pojmových znaků není tedy pro otázku, zda určité zaměstnání jest zaměstnáním vedlejším, sama o sobě rozhodna okolnost, jakou dobu denní, resp. jakou část den-

ní pracovní doby zabírá to neb ono denní zaměstnání, a může pak hlavním zaměstnáním býti i zaměstnání kratší denní dobu trvajícím, není-li proti němu zaměstnání nebo životní postavení, jež s hlediska sociálního nebo hospodářského převažuje.

Poukazuje-li proto stížnost k tomu, že zaměstnání Anny Sch. u st-le nevyžaduje denně zdaleka takové pracovní doby, jako vedení domácnosti celé její rodiny, není skutečnost tato způsobila vtisknouti námezdnímu zaměstnání Anny Sch. povahu zaměstnání vedlejšího a nelze proto v tom, že žal. úřad při řešení sporu k délce pracovní doby Anny Sch. nepřihlížel, spatřovati zákonost nař. rozhodnutí. Důsledně pak není ani vadou řízení, že délku oné pracovní doby žal. úřad nezjišťoval. To se ovšem týká nejen údobí, kdy Anna Sch. byla u st-le plně zaměstnána, nýbrž i oněch období, kdy st-l se svou manželkou ze svého bydliště odcestoval, a kdy, jak stížnost uvádí, pracovala Anna Sch. pro st-le ¼ nebo ½ hodiny denně.

S hlediska, jak o pojmu vedlejšího zaměstnání bylo nahoře vyloženo, plyne také to, že rozhodný pojmový znak zaměstnání vedlejšího nelze spatřovati v tom, že osoba pracující nevykonává svoji námezdní práci podle dispozic zaměstnavatelových co do pracovní doby, nýbrž že ji vykonává časově podle svých vlastních potřeb, a nemůže proto skutečnost, na kterou stížnost poukazuje, že totiž se Anna Sch. co do pracovní doby neřídila podle přání zaměstnavatelových, nýbrž, že musil se zaměstnavatel řídití jejími potřebami, býti uznána za důvod, pro něž by na námezdní zaměstnání Anny Sch. u st-le bylo pozírati jako na zaměstnání vedlejší.

Přes to však nebylo možno uznati, že by ob-
sah nař. rozhodnutí byl v souladu s právním
řádem.

Nař. rozhodnutí praví totiž, že vzhledem k ne-
stálému a občas nepatrnému výdělkem svého
manžela přijala Anna Sch., matka dvou dětí,
zaměstnání u st-le jako posluhovačka, aby vý-
dělkem svým přispívala na společnou domácnost
a výživu rodiny, k čemuž žal. úřad dodává, že
z toho jest patrné, že s hlediska sociálního ne-
bylo zaměstnání Anny Sch. u st-le povahy pod-
řadné a tudíž zaměstnáním vedlejším.

Z této argumentace nař. rozhodnutí však
jde, že žal. úřad neuznal námezdní zaměstnání
Anny Sch. u st-le za vedlejší proto, že výdělkem
z tohoto zaměstnání přispívala Anna Sch. na
společnou domácnost a výživu rodiny, jež pra-
covními výdělky manžela Anny Sch. nebyla plně
zabezpečena. Pokládal tedy žal. úřad za vedlejší
zaměstnání jen ono, jehož výnosu osoba pracu-
jící k zabezpečení společné domácnosti a vý-
živy své rodiny nepotřebuje.

Toto nazírání žal. úřadu jest ovšem mylné,
neboť i zaměstnání, jehož výnosu osoba pracu-
jící k zabezpečení společné domácnosti a výživy
své rodiny potřebuje, nemusí býti jejím zaměst-
náním hlavním a může býti jejím zaměstnáním
vedlejším, — jestliže — jak patrné z toho, co
nahore vyloženo — netkví v něm přímo základ
její existence.

S této stránky však žal. úřad sporný případ
neposoudil, neboť — pokud jde o místo právě
uvedené — neporovnával tu námezdní zaměstnání
Anny Sch. u st-le s jejím postavením manželky,
nýbrž uznal ono zaměstnání námezdní za ve-
dlejší jen proto, že jeho výnosu k zabezpečení
domácnosti a rodiny Anny Sch. potřebuje. Toto
hledisko však, jak již řečeno, není v souladu s
právním řádem.

Žal. úřad ovšem v další části důvodů nař. roz-
hodnutí praví, že zaměstnání Anny Sch. jako
posluhovačky bylo s hlediska hospodářského a
sociálního hodnotiti za základ její existence, leč
jakými úvahami, nehledí-li se na názor, o němž
byla řeč v předešlém odstavci, v němž názor ten
byl uznán za mylný, zhodnotil žal. úřad ná-
mezdní zaměstnání Anny Sch. za základ její
existence, není z nař. rozhodnutí patrné. Nejde-
li proto na tomto místě nař. rozhodnutí jen o po-
ukaz na dřívě již uvedený mylný názor, bylo by
v této části stíženo nař. rozhodnutí podstatnou
vadou řízení.

§ 6. 1198.

Ak počal zamestnanec vykonávať práce alebo
služby skôr, než dokonal svoj šesdesiaty rok, pod-
lieha povinnému poisteniu invalidnému a starob-
nému, hoci pozdejšie prerušil svoj služebný po-
mer a počal v ňom pokračovať teprve do dosiah-
nutí šesdesiateho roku. Rozh. nejv. soudu z 23.
V. 1935, Rv I 585/35, Váž. obč. 14.396.

§ 7. 1199.

Podle zák. čl. XIX:1907 zaniká členství zaměst-
nance v okr. nemoc. pokladně dnem, kdy vystou-
pí ze zaměstnání, nikoliv dnem, kdy dojde jeho
odhláška. Nál. nejv. spr. soudu ze 7. I. 1935,
č. 25.002/34, Boh. A 11.650.

§ 7. 2000.

Pojistná povinnost podle zák. č. 221/24 Sb. po-
číná dnem, kdy zaměstnanec na základě smlu-
veného poměru služebního zahájil konání služeb

a končí dnem, kdy zaměstnanec přestal služby
vykonávat, bez ohledu na to, že mezi touto do-
bou byla uzavřena služební smlouva nová. Nál.
nejv. spr. soudu ze 7. I. 1935, č. 23.378/34, Boh.
A 11.649.

§ 7. 2001.

Pojistná povinnost učně nezaniká již faktickým
přerušením prací sezonního podniku (zednického)
pokud jen trvá smluvní pohotovost učňova k vý-
konu smluvených prací. Nález nejv. spr. soudu
ze 7. V. 1935, č. 15.730/35, Boh. A 11.896. Pre-
judikatura: Boh. A 11.025/34.*)

Žal. úřad stojí na stanovisku, že pojistný poměr
učňů, o něž tu jde, trval i v době mimo sezonní
a že zaměstnavatel jest povinen i po tuto dobu
platit pojistné, poněvadž neprokázal, že přerušeni
prací okresní nem. pojišťovně oznámil. Stížnost
předem prohlašuje za nezákonné stanovisko žal.
úřadu o trvání pojistného poměru v době přeru-
šení prací a poukazuje na § 7 zákona č. 221/1924,
podle něhož pojištění zaniká, když pojištěnec
přestane vykonávat práce nebo služby. Námitka
ta není důvodná. Stačí tu poukázati na nález
Boh. A 11.025/34.*) kdež byl vysloven a blíže
odůvodněn právní názor, že pojistná povinnost
učně nezaniká už faktickým přerušením prací se-
zonního podniku (zednického), pokud jen trvá
smluvní pohotovost učňova k výkonu smluvených
prací. Stížnost však v dalším tvrdí, že v daném
případě učňové nebyli mimo sezonu st-li k dispo-
sici, byli propuštěni do svých domovů, mohli se
zaměstnávat, jak chtěli, nedostávali mzdy, a jen
na počátku jarní sezony se musili přihlásiti. Tím
uplatňuje stížnost zřejmě, že v době mimo sezonní
nebylo smluvní pohotovosti učňů ke konání prací
st-li, kterážto skutečnost podle toho, co shora
uvedeno, má pro posouzení existence pojistného
poměru rozhodný význam. Této okolnosti však
žal. úřad vůbec nevyšetřil, spokojil se zjištěním,
že předložené smlouvy znějí na nepřetržitou dobu
dvou, resp. tří let a že učňové i mimo sezonu na-
vštěvují učňovskou školu, ačkoliv st-l již v od-
volání uplatňoval, že v době mimo sezonu nemůže
s učni disponovat a že jsou jen po dobu sezony
u něho zaměstnáni. Zůstala tudíž skutková pod-
stata v důležitém bodě neúplnou.

§ 10. 2002.

Jest pokládati zpropičné (číšníků v kavárně) za
součást mzdy, započítatelné do základu pro vy-
měření pojistného? Nález nejv. spr. soudu z 26.
V. 1935, č. 10.888/35, Boh. A 11.695; prejudika-
tura: srovn. Boh. A 1108/29, 10.282/33.**)

Podle 1. odstavce § 10 cit. zák. jest mzdou
(pracovním výdělkem, služným) podle tohoto
zákona veškeren příjem za smlouvenou práci,
pokud není nahodilý. Ke mzdě patří podle 2. odst.
téžhož paragrafu zejména veškeré druhy přídav-
ků, odměn (remunerace, novoročné, úplata za
práci přes čas a p.), podíly na zisku, dále dávky

*) Boh. A 11.025 (nál. z 30. I. 1934, č. 17.782/32,
v »Pracovním právu« č. 825): Pojistná povinnosť
učně nezaniká už faktickým přerušením prací se-
zonního podniku (zednického), zůstává-li učně ve fy-
sické pohotovosti vůči svému zaměstnavateli.

***) Boh. A 7708 (nál. z 23. I. 1929, č. 1.283, v »Pra-
covním právu«, roč. VIII., str. 52): Zpropičné,
které sklepník v restauračním voze železničním dostává
od cestujících, je součástí jeho pracovního výdělku
podle § 16 úraz. zák.

Boh. A 10.282 (nál. z 19. I. 1933, č. 824, v »Pra-
covním právu«, č. 590): Mzdou podle § 10 zák.
č. 221/24 Sb. jest i zpropičné, které dostává holičský
pomocník, jsou-li splněny podmínky v cit. § uvedené.

osob třetích, pokud obvyklé poskytování jich má vliv na vyměření mzdy, jakož i všechny druhy naturálních požitků. Z těchto ustanovení plyne, že pojem mzdy ve smyslu tohoto zákona se liší podstatně od pojmu mzdy, jak se výrazu toho užívá obecně, neboť jest širší a zahrnuje v sobě celý pracovní výdělek, t. j. veškeré hmotné výhody, jichž se zaměstnanci dostávají v důsledku jeho pracovního poměru, který je tedy v příčinné souvislosti mezi touto výhodou a existencí pracovního poměru. Hmotná výhoda nesmí být jen nahodilá, nýbrž musí mít do té míry ráz pravidelnosti, stálosti, že zaměstnanec může s ní jako se svým příjmem počítati (srovn. také Boh. A 7708/29.*) Pokud jde o dávky poskytované zaměstnanci osobami třetími, jsou podle cit. zákonného ustanovení započitatelné do jeho mzdy za těchto předpokladů: 1. poskytování jich musí být obvyklé, t. j. musí se v dotčeném zaměstnání vyskytovat a opakovati tak často, že tím nabývají rázu určité pravidelnosti, takže zaměstnanec může počítati s hmotnou výhodou, jež mu plyne z takových dávek, jako se svým pracovním výdělkem; 2. musí mít vliv na vyměření mzdy, t. j. jak zaměstnanec, tak i zaměstnavatel při požadované, resp. nabízené odměně za pracovní výkony přihlížejí i k dávkám pocházejícím od třetích osob a podle toho odměnu smluví. Při tom není třeba, aby o takovýchto dávkách, jakou je na př. zpropičné, bylo jednáno výslovně, jejich

poskytování může být oběma stranami předpokládáno také mlčky, jde-li o zaměstnání v podnicích, o nichž jest smluvním stranám z obecné nebo odborné zkušenosti známo, že se v nich poskytuje zpravidla zpropičné personálu, který přichází se zákazníkem do styku, jako je tomu na příklad v živnostech hotelových, hostinských, kavárenských, lázeňských, holičských a j. (srovn. Boh. A 10.282/33).

§ 14. 2003.

I. Zaměstnavatel nezanedbává zúmyslně nebo z hrubé nedbalosti povinnosti § 14 zák. č. 221/1924 Sb., když nevede mzdových záznamů o osobách, o nichž může důvodně míti za to, že pojistné povinnosti podrobeny nejsou (§ 16 cit. zák.) — II. Revise mezd přerušuje promlčení podle § 17 cit. zák., je-li v příčinné spojitosti se sporným předpisem pojistného. (Nál. nejv. spr. soudu z 3. IX. 1935, č. 17.195/35, Boh. A 12.002.)

§ 19. 2004.

Ustanovení § 19 zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. neukládá zaměstnavateli povinnost oznamovati nemocenské pojistňovné změny v ocenění naturálních požitků, odůvodňující přeručení do nových mzdových tříd. (Nál. nejv. spr. soudu z 17. IX. 1935, č. 17.951/35, Boh. A 12.030.)

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Poměr jednatele ke společnosti s r. o. jest zpravidla poměrem mandátním, je-li však za jednatelství ujednána odměna, též poměrem služebním a nezáleží na tom, že jednatelská funkce nevyčerpává převážně jeho výdělečnou činnost vůbec a je proto pro žalobu společnost s r. o. proti takovému jednatele pro nárok z pracovního poměru vzniklý příslušný soud pracovní.

II. Zmatečnosti uvedené v § 28, č. 3. zák. č. 131/31 Sb. z. a n., je dbáti z úřední povinnosti také soudu odvolacímu, a to i když nebyla namítána. Rozsudek kraj. soudu civ. v Praze (odvolacího ve věcech pracovních) z 18. X. 1935, Opr 628/34, Právník, str. 103/1936.

Podle § 33, odst. 2. zák. o pracovních soudech námitku nepřislušnosti soudu, která nebyla učiněna před pracovním soudem, nelze před soudem odvolacím již uplatňovati, pokud jí soud nemá dbáti z moci úřední. Svou příslušnost má pracovní soud zkoumati z úřední povinnosti. V §§ 22 a 28, č. 3 prohlašuje zákon řízení za zmatečné, bylo-li rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní. Ze všech těchto ustanovení vyplývá, že též odvolací soud, i když to nebylo namítáno, má z úřední moci dbáti zmatečnosti, uvedené v cit. § 28, č. 3.

Bylo mezi stranami nesporným, že žalovaný byl jednatelem žalující a že jako takový měl nárok na služné a provise. Poměr jednatele společnosti s r. o. jest zpravidla poměrem mandátním, je-li však za jednatelství ujednána odměna, též poměrem služebním. Žalovaný nepopřel, že byl k žalující také v poměru služebním jako jednatel. Žalující domáhala se tedy jako zaměstnavatelka žalovaného, který byl jejím jednatelem a zaměstnancem, na žalovaném zaplacení neoprávněně v prodejně žalující žalovaným jejím jednatelem a

zaměstnancem vyinkasovaných peněz, uplatňuje tedy nárok z pracovního poměru. Pro nároky z pracovního poměru jsou podle § 2 zák. č. 131/31 výlučně příslušné pracovní soudy a podle § 2 cit. zák. přísluší rozhodnutí o náhradních nárocích ze služebního poměru také pracovním soudům.

Úmluva o paušalování odměny za práci přes čas, konanou v zemích, kde nelze prováděti zákon o 8hodinové době pracovní, není ani nezákonná, ani proti dobrým mravům. Rozsudek pracovního soudu v Praze z 17. XII. 1934, Cpr III 719/34 a kraj. soudu civ. v Praze z 29. X. 1935, Opr 97/35, Právník, str. 102/1936.

Byla tu uzavřena smlouva mimo naše území v Persii, kde není zákona o 8hodinové době pracovní, jak plyne i z čl. 11 smlouvy č. 80/22 a tam ji bylo také plniti. Podle § 37 obč. zák. je tento poměr posuzovati podle řádu místa, kde byla uzavřena smlouva. Žalobce pracoval v Persii, pro niž ale podle mezinárodních smluv neplatí zákon o 8hodinové době pracovní, kde nelze zákon ten ani prováděti (čl. 16 smlouvy č. 80/22) a pro niž jako pro cizince nemohou zdejší úřady povolovati práci přes 8hodinovou dobu pracovní a kde není úřadu, který by dával k práci té povolení, nehledě k tomu, že pracováno bylo v cukrovaru perské vlády. Nelze proto na předmětnou smlouvu užiti ustanovení zákona č. 91/18. Avšak i kdyby jej mělo být použito, byla tu smlouva paušální částka za veškeré práce a taková paušalování odměny za práci v uvedených zemích není nepřipustným a nezákonným a není proti dobrým mravům, zejména když při přirovnání nejen k poměrům u nás, ale i v místě práce, je odměna ta přiměřenou době pracovní, pracovní námaze, vzdělání, zručnosti a stáří dělníka.

Vychází 20. každého měsíce. — Předplatné ročně Kč 20.—, s přílohou „Archiv pracovního a sociálně pojistňovacího práva“ ročně Kč 32.—, pro předplatitele časopisu „Odborové sdružení československé“ Kč 12.—, s přílohou „Archiv pracovního a sociálně pojistňovacího práva“ Kč 18.—, nebo doplatek úměrný zvýšenému rozsahu. — Redakce, správa a výpravna v Praze I., Na Perštýně 11. — Majitel: Odborové sdružení československé. — Vydavatel a odpovědný redaktor Rudolf Tayerle. — Řídící redaktor Jaromír Hlaváček. — Tiskem Lidové knihtiskárny A. Němec a spol., Praha II., Hybernská ul. 7. — Novinová sazba povolena řed. pošt a telegr. 208.987-VII.-1927. Podací úřad Praha 25.